

Jak mohou sbory ovlivnit své město

PRAKTICKÝ PRŮVODCE

JULIA-DOXAT PURSER (EEA, 5. 8. 2003)

Příslaví 11,11 „Žehnáním spravedlivých se město pozvedá“

Tyto materiály jsou určeny těm, kdo chtějí být požehnáním pro své město nebo region a kteří dosud nemají zkušenosti s aktivitami v socio-politické oblasti.

Hodnoty a motivace

Mají-li se křesťané angažovat ve společnosti (a platí to i pro všechny další křesťanské aktivity), je nezbytně důležité, aby věděli, že jsou k tomu povoláni a měli jasno ohledně svých motivů a hodnotového rámce, jenž jim pomůže, aby se neodchýlili z Boží cesty.

Několik obecných principů

1. *Naší motivací je projevit slovy i skutky Boží lásku a slitování.* I když jsme také povoláni k boji se zlem, musíme se v co největší míře snažit činit vše s láskou, vyvarovat se souzení a nikdy se nepovažovat za víc, než za hříšníky jimž bylo odpuštěno. Co děláme, je rozhodující, ale i to, jak to děláme, musí být svědectvím. I když bude sbor povolán k tomu, aby se zaměřil jen na několik málo prioritních oblastí, přesto musí ukazovat na celou šíři Boží lásky a Božího zájmu o každého člověka, na jeho nenávist ke hříchu ale zároveň na jeho lásku a zaměřenost na hříšníka.
2. *Umožnit lidem, aby poznali Ježíše,* je naší prioritou. Neměli bychom proto činit nic, co by jim bránilo ke Kristu přijít. K tomu patří například i to, že se ujistíme, že nám nebude při našich aktivitách bráněno (například: díky dotacím ze strany státu), abychom o Něm a o své víře mluvili otevřeně. Na druhou stranu se nemůžeme uchýlovat k tomu, že budeme lidi nutit vstoupit do Božího království (chceš-li naši pomoc, staň se křesťanem).
3. V souvislosti s tím co bylo řečeno, je pro církve a sbory nejlepší, aby zůstaly *neutrální vůči stranám a stranické politice.* Jednotlivci mohou být povoláni k tomu, aby se stali socialisty nebo křesťanskými demokraty, atd. Církev je nicméně kolektiv a musí být mnohem opatrnější. Když bude sbor naznačovat, že Bůh stojí „nalevo“, pak bude pro všechny pravicově zaměřené lidi mnohem těžší přijmout evangelium. Bůh je bezpochyby nad stranickou politikou, ale zároveň mu nejsou lhostejná témata, jako je rodina, morálka, život, korupce, etnická nenávist, chudoba, atd.
4. *Zůstat závislími na Bohu.* Velmi často nějaký vizionář začne se službou a skončí u přesvědčení, že je pro její budoucnost nepostradatelný, i když jediný kdo je pro nějaké dílo nepostradatelný, je pouze Bůh. Co se týče politické angažovanosti, moc korumpuje a pohybovat se v blízkosti lidí, kteří moc mají, může některé lidi svést. Proto je nezbytně nutná vykazatelnost a modlitba.
5. *Setkáte se s opozicí.* Když činíme Boží vůli, je to tak vždy. Snažme se ale o to, aby se jednalo o opozici ke skutečně dobré práci. Pokud budeme vystaveni kritice z objektivních důvodů (nedostatek integrity nebo profesionality), pak bychom měli kritice věnovat patřičnou pozornost.

Všechny tyto principy se zdají být samozřejmé. Bylo by určitě možné přidat mnoho dalších, které by vycházely z jiných biblických principů a jejich důsledků (Boží svrchovanost, postoj služebníka, přirozenost člověka, vykoupení, správcovství, atd.) Základy musí být pevné, protože většina problémů v socio-politických aktivitách křesťanů pramení spíše z jejich vlastních chyb než z vnějších tlaků.

Rozhodnutí co dělat

Může se stát, že se ve vašem sboru objeví lidé, kteří budou mít vizi, povolání, příležitosti a schopnosti pomoci v určité oblasti potřeb (např.: otevřít klub pro „problémovou mládež“, prohloubit vztahy s místní policejní stanicí s nabídkou neformálních modliteb a konzultací, atd.). Pokud ovšem není na první pohled jasné, do čeho se pustit, je dalším rozhodujícím krokem s podporou intenzivních modliteb zhodnotit situaci sboru i kontext vašeho města. Touto cestou si můžete ujasnit, do jaké oblasti služby vás Bůh volá.

Město / susedství

Kdo v něm žije? Jak v něm lidé tráví svůj čas? Jaké jsou radosti a obavy města, na co je pyšné a jaké má příležitosti? Tyto informace si můžete opatřit z místního tisku, dotazováním lidí (neformálním nebo prostřednictvím průzkumů) a samozřejmě také skrze modlitbu. Oblasti, s nimiž se setkáte, mohou zahrnovat celou škálu sociálních problémů (a jejich příčin) jakými jsou bezdomovectví, chudoba, rozbité domovy, závislosti, prostituce, problémy soužití s Romy, děti s nedostatečnou péčí, osamocení staří lidé, atd. Jaké existující služby a programy se snaží tyto problémy řešit? Kde jsou ještě mezery? Jak k řešení přispívají či nepřispívají místní autority a profesionálové (místní politici, policie, učitelé, sociální pracovníci, atd.)?

Kdo jsou *vůdčí osobnosti města*? Znáte se s někým z nich? Existují příležitosti, jak se s nimi seznámit? Jakou mají pověst a jste si jisti, že si ji zaslouží? Existují místní noviny, rádio, atp., a je pro vás schůdné seznámit se s jejich zaměstnanci či redaktory, nebo uveřejnit v nich váš článek nebo otevřený dopis?

Sbor ve městě

Vyhodnoťte, jací jsou lidé a celkové materiální vybavení vašeho sboru a potenciální partnerské sbory (doktrinální shoda ve všech otázkách není většinou nezbytnou podmínkou spolupráce v socio-politické sféře).

Lidé - jaké zaměstnání, schopnosti, zkušenosti, znalosti a příležitosti mají? Mají kontakty na vlivné lidi? Kolik volného času mají? Jaké mají zájmy a sny?

Materiální vybavení - jaké budovy nebo prostory máte k dispozici? K jakým účelům je možné je využít? Máte vhodné prostory pro vaření? Máte skladové prostory pro hračky, počítače, jídelní stoly, nebo cokoli jiného, co bude k určitému projektu třeba? Víte o dalších prostorách nebo vybavení, které byste si mohli dovolit pronajmout?

Položte si otázku, jaké problémy nebo slabé stránky vašeho sboru je třeba brát v úvahu při rozhodování o tom, co začnete dělat.

Po vyhodnocení možností sboru a situace v místní komunitě by se vám mělo podařit skrze modlitbu, diskuse a společné zamyšlení identifikovat alespoň přibližný směr vaší aktivity nebo seznam potenciálních možností, o nichž budete dále přemýšlet a za které se budete modlit. Také se vám mnohem jasněji ukáží slabé stránky nebo překážky a nebezpečí, která vám naznačí do jakých oblastí se nemáte pouštět.

Sociální angažovanost v praxi

Pokud jste identifikovali oblast, na níž se chcete zaměřit, bude nutné uvážit ještě několik následujících bodů:

1. Informujte se o existujících úspěšných projektech, k nimž se buď můžete připojit nebo kde můžete načerpat inspiraci. V tomto ohledu stojí za to kontaktovat ČEA nebo EEA, které mají potřebné kontakty.
2. Zjistěte si zákonné požadavky spojené s plánovaným projektem (hygiena stravování, bezpečnost dětí, zákony o drogách, atp.).
3. Nebude nejlepší nebo nutné začít nejprve v malém (pracovat na dobrovolnické bázi, vyvíjet příležitostnou činnost namísto trvalé, atd.)?
4. Pokud věříte, že Bůh chce, aby projekt rostl, pak si budete muset vypracovat růstový plán (Jak začít v malém a jaké budou následné kroky.). Budete se také muset zabývat tím, jak

získávat na svou činnost prostředky nebo vytvářet zisk. Okruhy problémů, které se obvykle vynoří, když projekt začne růst:

- a) role vizionářského zakladatele - měl by řídit organizaci a být zároveň veřejnou tváří(?); bude ochoten předat svou práci druhým, když to bude třeba(?); nechá organizaci jít směrem, který je třeba(?),
- b) napojení na sbor - je projekt ještě stále součástí sboru nebo ne(?); existuje nějaké napětí(?); nechybí přiměřená vykazatelnost(?); jak se k projektu staví zbytek sboru(?); atd.,
- c) vztah mezi placenými a neplacenými zaměstnanci.

5. Studium, školení a vzdělávání. Entusiasmus nestačí. Umožnili jste, aby Boží slovo formovalo vaše plány? Skutečně znáte a chápete své klienty? Jaké dovednosti máte? Která školení existují a jaká si můžete dovolit, abyste mohli profesně růst? Může ČEA pomoci s organizací školení na lokální nebo celonárodní úrovni? Sledujete změny v zákonech?

Vliv na hodnoty města - „politika“

Mluvit o hodnotách a jednat podle nich je pro křesťany vždycky nejlepší. Máme-li integritu a autoritu mluvit, neměli bychom se držet stranou, ale zapojit se do praktické služby společnosti. Odtud je odvozena důležitost sociální angažovanosti sboru.

Angažovanost sboru navíc bezprostředně ovlivňuje hodnoty (dobré vzory a modely péče o děti a staré lidi, pořádání kurzů o rodičovství a zvládání hněvu, atd.). Také pokud se například pustíte do služby ženám, které se živí prostitucí, je dost pravděpodobné, že se dostanete do styku s policií, soudy, zdravotně-sociálními službami, místními autoritami a občany.

Dalším způsobem, jak ovlivnit město, je *pomoci rozvinout vizi a schopnosti jednotlivých křesťanů*, kteří mohou přinést změnu na svém pracovišti, v sousedství, školách a na ulicích a to ať už mají „důležité“ nebo „nízké“ postavení a jsou placeni nebo pracují dobrovolně. Nabídněte vyučování o teologii práce, integritě, moci, správné evangelizaci na pracovišti, atd. Požádejte křesťany, kteří viditelně vnášejí hodnoty Božího království do své práce, aby promluvili k ostatním nebo vedli diskuse. Vyberte několik různých lidí, kteří by mohli inspirovat ty, kteří si myslí, že politika je špinavá záležitost nebo že jejich vliv na jejich blízké není důležitý.

Jednotlivý křesťan je už dnes možná na místech, kde mohou mít vliv skrze vlastní zaměstnání nebo skrze modlitbu za své kolegy a nepřímý vliv na své nadřízené. Někteří se možná cítí být povoláni do významných profesí nebo chtějí kandidovat ve volbách atd. Je nesmírně důležité, aby tito lidé dostali veškerou *podporu*, kterou od církve potřebují - modlitbu, povzbuzení, vyučování, vykazatelnost a podporu, když se setkají s obtížemi. To se lehce říká, ale hůře provádí. Pokud je důsledkem toho, že má někdo skutečně „významnou“ pozici to, že není schopen účastnit se mnoha sborových aktivit, je to pro váš sbor přijatelné? Když se věřící profesionál dopustí chyby nebo se mu nepodaří posunout věci pozitivním směrem (což se nutně čas od času stává, protože služba „ve světě“ je nesnadná a komplikovaná), zatratí ho církev nebo tomu dotyčnému pomůže, aby se poučil a šel znovu kupředu?

Získávat přátele

Sbor by neměl plýtvat časem lidí, ale zároveň je dobré nabízet podporu nejen křesťanům, kteří pracují na vlivných místech, ale snažit se budovat vztahy i s vlivnými nekřesťany i když nemáme právě věci k vyřizování. Jestliže chce být sbor znám jako společenství lidí, kteří chtějí být požeňaním pro město, snažte se požeňat místním politikům, žurnalistům, pracovníkům ve zdravotnictví a školství, policistům, atd. - můžete je kupříkladu požádat, aby vám sdělili za co se můžete modlit, můžete s nimi zajít na kávu nebo je pozvat do sboru, kde by mohli krátce

promluvit a poté se za ně modlit... Lidé ve vedoucích pozicích jsou často osamělí a většinou se nesetkávají s přátelským přístupem, kromě od lidí, kteří od nich něco chtějí. Snažte se porozumět tlakům, kterým čelí i jejich pokušením, snům a motivům.

Nezapomínejte, že asistenti a další personál mohou mít sice méně formální „moci“, ale jsou to lidé, kteří mají přehled a potenciální vliv na lidi kolem. Pěstujte i s těmito lidmi dobré vztahy. I když se máme chovat s úctou, lidé na asistentických pozicích jsou často „dveřmi“ k těm, které budete chtít možná v budoucnu ovlivnit.

Přesto buďte opatrní, abyste se nedostali příliš blízko. Nenechte se zatáhnout do diskusí, které by působily dojmem, že je váš sbor politicky zaměřen určitým směrem.

Vztahy s veřejností (PR)

Sbor je komunita, která pro své město chce to nejlepší. Boží hodnoty jsou k dobru celé společnosti. Město nicméně toto přesvědčení nemusí sdílet. A samozřejmě možná ani nebude rozumět tomu, že jejich místní protestantský sbor sdílí s širší církví historická vyznání víry. Křesťané potřebují ukázat na to, kdo jsou, co dělají, čemu věří a jak pomáhají nebo chtějí městu pomáhat, atd. ČEA může v tomto ohledu pomoci sborům promýšlet nové způsoby komunikace a prezentace sboru. V Evropě navíc existuje síť křesťanských PR profesionálů, kteří by mohli prostřednictvím ČEA pomoci svou radou.

Systematické působení na věci veřejné – pro sbory, které se cítí povolány pracovat na změnách v socio-politické oblasti

Druhá část tohoto materiálu je určena těm, kdo skutečně chtějí zaměřit své úsilí a čas na to „být světlem a solí“ ve veřejném životě v konkrétní lokalitě nebo městě. Myšlenky by měly být přínosem i pro ty, kdo se chtějí angažovat jen příležitostně, ale obecný předpoklad je, že se bude působení v socio-politické oblasti věnovat alespoň malý tým dobrovolníků.

Monitoring a analýza (pozorovat a učit se)

Většinu času křesťané nejsou zaměřeni na nějaký zvláštní socio-politický problém. Namísto toho bychom se měli dívat, učit se, dělat si poznámky a modlit se, snažit se pochopit naše město, co se v něm děje a proč, jaké jsou motivy vlivných lidí, tlaky, kterým čelí, jaké jsou potřeby lidí a prosit Boha, aby jim požehnal. Monitoring, průzkum a analýza se stanou informačními podklady vašich modliteb a umožní vám jednat prozíravě. Budete potom pravděpodobně více schopni správně zvážit:

1. bude-li třeba akce, jež podpoří nebo se naopak postaví proti vývoji veřejné politiky,
2. jestli bude zapotřebí proaktivní přístup nebo prohlášení, které rozvíří veřejnou diskusi o určitém tématu a dostane se na program veřejného jednání,
3. jaký je nejlepší způsob ovlivnění určitého problému (které lidi oslovit, komu napsat a jaké pravomoci tito lidé mají, jak k nim přistupovat, jakých užívat argumentů, atd.),
4. v jakém časovém rámci se nacházíte (tj. jsou-li učiněna nějaká rozhodnutí, jaké zákonné procedury následují a v jakých lhůtách, atd.).

Způsob monitorování závisí na městě, v němž žijete. Zde je několik zdrojů, z nichž je obvykle možné a dobré čerpat:

1. místní tisk, rádio, atd.,

2. „oficiální informace“ – webové stránky, věstníky, bulletiny místních zastupitelstev, soudů a škol, atd.; zaměřte se zvláště na informace o plánech do budoucna,
3. zúčastněte se jednání zastupitelstva nebo dalších setkání na něž má veřejnost přístup,
4. zúčastněte se rozhovorů a diskusí, které vedou „vlivní lidé“ města,
5. naslouchejte „vlivným lidem“, s nimiž se seznámíte (státní a obecní úředníci, policisté, učitelé, vedoucí odborů, atd.); naslouchejte svému sboru; naslouchejte lidem, kterým váš sbor slouží, tj. např.: mladým matkám, mládeži, starším lidem, atd.,
6. *podpořte* lidi z vašeho sboru, kteří mají vizi působit na změnu a ovlivňovat socio-politickou sféru skrze svůj každodenní život; někteří budou mít „vlivné postavení“ a jiní méně; monitoring a postupné ovlivňování je ovšem možné vždy,
7. také národní nebo evropský vývoj v ekonomické a politické oblasti může mít lokální dopady (např.: uzavření továrny, která zaměstnává mnoho lidí ve městě, změny v zákonech, nové možnosti získání financí a fondů, atd.),
8. využijte moudře možností, které se vám nabízejí; sbor, jednotliví členové nebo zástupci křesťanských sociálních projektů bývají někdy zváni k účasti na diskusních fórech nebo aby přijali určitou veřejnou funkci, atd.; někdy je takových pozvání až příliš mnoho a bylo by neefektivní účastnit se všech těchto aktivit; navíc na nich může být nepříjemná a konfrontační atmosféra; čas od času se ale přesto objeví skvělé příležitosti, jak budovat mosty, učit se a ovlivnit běh událostí.

Existuje nekonečný počet informačních zdrojů a příležitostí učit se. Rozhodující je schopnost správného výběru a selektivního čtení. Kde je to možné, spolupracujte s těmi, kdo mají podobné cíle, diskutujte o nových myšlenkách a sdílejte informace. Kde to bude možné, aktivujte spolehlivé dobrovolníky, kteří budou ochotni pročitat tisk a informovat vás o důležitých faktech. Pokud obdržíte informaci z jiného zdroje, posuďte, jak spolehlivá je a jestli nebude třeba ověřit ji z dalšího zdroje.

Vliv

Přijde okamžik, kdy se budete chtít pokusit i něco změnit, zastavit nebo prosadit. Existuje nepřehledné množství situací, v nichž můžete cítit povolání něco ovlivnit. Od žádosti o dotaci nebo povolení k provozování sociální činnosti, přes přesvědčování policie, aby prokazovala více soucitu při zacházení s prostitutkami, po obhajobu lékařů, kteří odmítají provádět potraty, žádosti v obchodech, aby přestali prodávat pornografii, snahu o zmírnění rasového napětí nebo přesvědčování zastupitelstva, aby odvolalo rozhodnutí o zvýšení limitu míry znečištění místní řeky, atd.

Způsob ovlivňování se v každé situaci samozřejmě mění v závislosti na příslušných procedurách a postupech, atd. Níže naleznete seznam několika základních věcí, kterými je možné se řídit, pokud se budete angažovat více reaktivně než proaktivně. Některé z principů ovšem platí obecně.

Zde je několik kroků a otázek k vaší úvaze. I když jsou řazeny v přibližně chronologickém sledu, ve skutečnosti je třeba mnoho z nich brát v úvahu zároveň:

1. Prostřednictvím vašeho monitorování shromáždíte informace a vědomosti týkající se dané věci. Zjistěte si co nejdříve, co se v oblasti vašeho zájmu plánuje. Nedůvěřujte tomu, „co se povídá“. Sledujte, o čem se mluví ale pak se přesvědčte na 99 %:
 - a) že jsou zprávy a příslušné materiály, které máte k dispozici, přesné,

- b) jaké jsou skutečné cíle a záměry akce,
 - c) jaké jsou její pravděpodobné dopady,
 - d) že jste si opatřili a pečlivě prostudovali všechny dostupné primární zdrojové texty.
2. Rozmyslete si pečlivě, zda je opravdu třeba nějakou akci podniknout.
- a) o jak důležitý problém se jedná(?); jaký dopad nebo potenciál se skrývá v budoucím vývoji - k dobrému či zlému(?); jak silně ukazuje Bible na to, že je tato oblast Boží prioritou(?),
 - b) existuje nějaký časový rámec, do něhož se budete muset vejít - budete muset začít jednat do určitého data nebo je už na ovlivnění rozhodnutí příliš pozdě(?); máte na jakoukoli akci vůbec dostatek času(?),
 - c) myslíte si, že budete schopni zformulovat biblické a moudré stanovisko a prezentovat vhodným způsobem váš názor(?); pokud nejste schopni říci něco podstatného a říci to dobře, je lepší raději neříkat nic.

(Můžeme si vzít příklad z Daniela, který pravděpodobně v Babylóně viděl kolem sebe mnoho nespravedlností. On se ale rozhodl začít s omezením svého jídelníčku.)

3. Pokud se chystáte k akci:
- a) sepište si všechno, co o problému víte, jaké jsou jeho dopady, kterých lidí se týká (kdo se podílí na rozhodovacím procesu a koho ovlivní), jaká jsou časová omezení a lhůty,
 - b) zvažte citlivost problému a možnou potřebu diskrétnosti, atd.,
 - c) zaktivujte potřebnou modlitební podporu po uvážení bodu b.
4. Čtěte, analyzujte, modlete se a přemýšlejte tak dlouho, jak bude třeba a pokud můžete, oslovte experty v dané oblasti. Dbejte na to, abyste čerpali podněty od lidí z širokého sociálního a politického spektra a vyhněte se tak předsudečnému myšlení. Pokud bude třeba, požádejte o pomoc ČEA, která vás může zkontaktovat s lidmi, kteří vám mohou poradit a nejsou z vašeho okolí. Jste si jistí, že jsou vaše východiska biblická nebo potřebujete ještě nějaký čas pro studium Bible? Jsou k dispozici nějaké dobré křesťanské materiály, které by vám mohly pomoci? Potřebujete radu důvěryhodného právníka nebo jiného experta, který by zdarma zkontroloval vaše stanoviska? Bude většina sboru souhlasit? Pokud si přejete něco změnit, snažte se také v co největší míře nejdříve najít a ocenit pozitivní věci, kterých bylo dosaženo. Také počítejte s tím, že v politice jde často o rozhodnutí mezi dvěma zly. Ne vždy se člověku podaří prosadit to, co si předsevzal, protože se k němu buď druzí nepřipojili nebo protože byl nutný kompromis různých a protichůdných zájmů. Zvažte proto a modlete se, jestli neprezentovat názor, který možná nepřinese přesně ten výsledek, který byste chtěli, ale bude lepší než nic a bude mít větší šanci na to, že projde. Je to sice obtížné, ale tak to ve veřejné sféře chodí.
5. Když víte co si myslíte, věřte také tomu, že jste ti správní lidé na správném místě, kteří by se měli k dané otázce vyjadřovat? Není ve vašem sboru člověk, který by vás mohl zastoupit vzhledem ke svým zkušenostem, zaměstnání nebo kontaktům? Pokud si myslíte, že by bylo užitečné spolupracovat s někým, kdo sdílí vaše pohledy a přístup k věcem a přitom nepoškodí vaši reputaci, přemýšlejte o tom, kdo by mohl být vaším potenciálním spojencem. (Okruh spojenců může být velmi široký a vždy záleží na vašem záměru - feministky mohou stát na vaší straně v boji s pornografií, Zelení při akci za čistotu řeky, římsští katolíci a sdružení křesťanských zdravotníků s vámi mohou spolupracovat při protipotratových akcích, atd.). Možná byste měli podpořit nějakou již existující kampaň. Možná naopak přivzete druhé, aby se připojili k vám. Možná, že budete dělat raději vlastní, nezávislou kampaň, ale přesto pro vás bude užitečné promluvit si neformálně s vedoucími jiných kampaní a inspi-

rovat se jejich názory. Možná pro vás bude nejlepším řešením vůbec se do ničeho nepouštět a pouze se za danou oblast modlit nebo aktivizovat jiné lidi, kteří budou schopni věcmi pohnout kupředu. Možná se obdobný problém, který řešíte ve vašem městě vyskytl i v jiné části ČR. Pokud ano, nemohli byste kontaktovat ČEA?

6. S vědomostmi a informacemi z obecného monitoringu zvažte jací lidé jsou do věci zapojeni, jaká je jejich motivace a kterým tlakům jsou vystaveni. Tj. může sama prodavačka odmítnout prodávat pornografický tisk? Má zastupitelstvo nějakou jinou možnost, než povolit větší podíl odtoku znečištěných vod do řeky? Je pověst policie nízká, protože je přetížená nebo kvůli nespravedlivé kritice? Je zdrojem problému jednotlivec nebo spíše policie, zastupitelstvo, atd. jako celek? Je rozšířená korupce? Pokud ano, nebude asi nejlepší cestou rozhovor s představiteli, ale intenzivnější přímluvy za čestné a poctivé lidi, kteří by měli odvahu nebo alespoň snahu zkorumpované nahradit. Další možností je oslovit tisk nebo vyvolat protest u širší veřejnosti. Kdo vás pravděpodobně podpoří, kdo asi bude proti a koho byste mohli s podporou modliteb přesvědčit, aby se k vám připojil? V čí pravomoci je něco změnit? Komu může záležet na tom, co si vy jako voliči, zákazníci nebo charitativní pracovníci myslíte?
7. S vědomím časového rámce, vašich potenciálních spojenců a všech zainteresovaných lidí je třeba následně naplánovat tu nejlepší strategii, jak chcete věci ovlivnit. Existuje několik variant, z nichž si můžete vybrat. Při rozhodování je rozhodující držet se vašich rámcových hodnot a motivů a přemýšlet v dlouhodobé perspektivě. Možná si určitý problém opravdu zaslouží, aby mu bylo věnováno veškeré úsilí a byl prosazován co nejhlasitěji. Přemýšlíte-li ovšem dlouhodobě, může se stát, že vás v budoucnosti čeká problém, kvůli němuž budete muset na určitou kampaň vyvinout ještě větší úsilí. Pokud je to tak, pak svou současnou kampaň nepřehánějte. Také styl vaší kampaně má obrovský vliv na to, jak vás budou vnímat vnější pozorovatelé. Konečně, pokud máte s politickým působením jen malé zkušenosti, je jako u všeho ostatního nejlepší začít opatrně a postupně se učit.

Možnosti jak působit na veřejnou sféru

- Napsat krátký, zdvořilý a jasný dopis příslušným lidem, kteří mají moc danou situaci ovlivnit.
- Navštívit tyto lidi osobně se zájmem pochopit jejich úhel pohledu a zároveň být připraven prezentovat zdvořile a fundovaně vlastní stanovisko.
- Sjednat si schůzku s někým, kdo stojí mimo bezprostřední situaci, ale bude možná schopen zapůsobit na lidi, o něž vám jde.
- Napsat do rubriky „dopisy čtenářů“ v místních novinách nebo přesvědčit novináře, aby vás podpořili svým vlastním článkem. V demokracii jde především o vliv na voliče a daňové poplatníky. Přesto je dobré dát lidem, kterých se situace bezprostředně týká, šanci reagovat dříve, než na ně začnete veřejně vyvíjet tlak.
- Vytvořit jednostránkový souhrn vaší argumentace k široké distribuci – místním politikům, novinářům, atd.
- Bojkotovat určitý podnik, obchod nebo produkt.
- Využít soudní cestu.
- Uspořádat veřejné shromáždění, na kterém budou moci relevantní osoby vystoupit a prezentovat svůj pohled před zdvořilým publikem a diskutovat s vámi i mezi sebou.
- Co nejintenzivněji se modlit.

- Uspořádat veřejný pochod nebo pokojnou manifestaci.
- Petice – pokuste se získat podporu lidí mimo církev.
- V konfliktních situacích se může sbor pokusit být prostředníkem usmíření a poskytnout neutrální a diskrétní prostor, kde by se obě strany mohli setkat.
- Požádat vlivné přátele, aby promluvili se svými kolegy, kteří vám mohou zprostředkovat schůzku s klíčovou osobou nebo pomoci s uveřejněním vašeho stanoviska. S pomocí těchto lidí se mohou některé dveře otevřít.
- Pomoci jiným lidem, aby se k problému vyjádřili. (Obětem policejního násilí nebo rasové nenávisti, zneužívaným zaměstnancům, starým lidem, kterým hrozí, že se budou muset vystěhovat z pečovatelského domu, odborníkům na životní prostředí, atd.) Nejde o to stavět na odiv člověka, ale pomoci, aby tito lidé mohli promluvit alespoň sami za sebe.
- Dlouhodobá možnost – modlitba a ti praví křesťané, kteří by se snažili zaujmout vlivná postavení.

Jak jednat s lidmi

Ve svém vztahu k lidem mějte na mysli následující hodnoty a motivy („*Klíčové hodnoty Evropské Evangelikální Aliance*“):

- Modlitba.
- Pravda (biblická pravda – znát fakta a nespolehat na informace z doslechu – vždy mluvit pravdu).
- Vztahy (s kýmkoliv se setkáme, včetně těch s nimiž nesouhlasíme, by měl cítit, že ho evangelikální křesťané respektují nechtějí pouze zneužít ke svým vlastním cílům).

Buďte zaměřeni na vztahy. Buďte profesionální. Buďte důvěryhodní. Buďte připravení. Buďte pozitivní. Buďte diskrétní. Buďte efektivní. Buďte zřetelní. Pomáhejte jak to jen půjde. Mějte úctu k druhým, i když se vám to bude přičít. Očekávejte od lidí dobré věci, i když budete také připraveni na to, že vám nepomohou. Buďte si vědomi toho, že většina lidí pomáhá těm, kdo je respektují a kdo pomáhají jim. Vyvíjet tlak na lidi, abyste je přiměli něco udělat je v pořadí vždy až druhá volba.

Nikdy se nedejte strhnout k hněvu. Nikdy neobviňujte. Nikdy nepřehánějte. Nikdy neopakujte informaci, u níž to není nutné. Nenechte se při výměně názorů vyprovokovat. Je-li osoba agresivní, stáhněte se. Pokud někdo náhle otevře kontroverzní otázku, která nebyla dojednaným předmětem diskuse, neodpovídejte, ale vraťte diskusi zdvořile k tématu schůzky. Pokud se po nějakém střetu cítíte zdrceni, zastavte se a modlete se. Možná se z toho, co vám druhá strana řekla, můžete něčemu naučit, ale možná jde o úplné nesmysly, které je třeba ignorovat. Nepředpokládejte, že všichni, kdo vás vyrušují nebo napadají, nenávidí křesťany. Možná ano, možná ne.

Nezapomínejte na neutralitu vůči stranické politice. Dejte stranou vaše obecné politické názory a držte se toho, na čem jste se shodli, že budete za váš sbor prezentovat. Bude-li vás někdo žádat o komentář k otázce, jež nebyla tématem setkání a kde si nejste 100% jistí sborovou linií, najděte cestu ven. Např.: „Možná bych s vámi mohl v této věci najít společný pohled, ale jsem tu za svůj sbor, abych mluvil o X a tak, i když bych velmi rád, nemohu se bohužel k Y vyjádřit.“

Ujistěte se, že znáte vlastní fakta – o jakou otázku se jedná, kdo a co k problému říká nebo řekl, co chcete sdělit vy sami, jakou roli hrají nebo by mohli hrát jednotliví lidé při snaze

o změnu situace, v jaké fázi je rozhodovací proces. Vaše návrhy by měli odpovídat osobě, s níž komunikujete a také tomu, kam se proces posunul.

Jakkoli k vám byl někdo v minulosti přátelský, nikdy automaticky nepředpokládejte, že bude mít čas a touhu vám pomáhat znovu. Lidi nelze „vlastnit“. Můžete je jednoduše požádat, zda by nebyli ochotni vás znovu podpořit. Nepodlehnete pokušení sblížit se přespříliš s někým, kdo slibuje, že vám zařídí co potřebujete, ale může pak od vás žádat nepřiměřenou míru loajality v budoucnosti. Nespoléhejte příliš na jednoho či dva přátele. Mohou být vyčerpaní nebo ztratit práci. Vaším cílem by mělo být pracovat s lidmi z různých politických stran a s různými náboženskými postoji.

Pokud píšete státnímu úředníkovi, radnímu, policejnímu náčelníkovi, atd., s nimiž jste dosud nepřišli do styku, počítejte s tím, že nevíte jaký je jejich názor na evangelikální křesťany a pod jakým jsou tlakem. Buďte vždycky připraveni na to, že jsou velmi vytížení a neplývejte jejich časem. Počítejte také s tím, že mohou mít trochu nejasno v pojmu „evangelikální“. Píšte přesvědčivě, buďte pozitivní a struční. Vyzdvihněte to, co je na postojích dotyčného člověka nebo celé situaci pozitivní (pokud nelze nic pochválit, můžete alespoň napsat něco ve stylu „věříme, že bylo vyjádření zastupitelstva k XY formulováno s dobrými úmysly, ale...“) a pak teprve co nejrychleji přejděte k jádru problému. Pokud to uznáte za vhodné, připojte poznámku o vašem sboru, organizaci nebo církvi.

(Bruselská EEA například často používá následující formulaci: Evropská Evangelikální Aliance je společenstvím více než 30 národních aliancí z celé Evropy, které sdružuje více než 10 milionů křesťanů z mnoha denominací. Evangelikální křesťané sdílejí víru v historická vyznání církve a považují Bibli za nejvyšší autoritu.)

Vyzvěte adresáty, aby vás kontaktovali, ale nespolehejte na to, že tak učiní. Po zaslání e-mailu můžete po několika dnech cílové osobě (nebo někomu, kdo pro ní vyřizuje korespondenci) zatelefonovat a zeptat se, zda měla čas na přečtení vaší zprávy a jestli by mohla obětovat několik minut na rozhovor o vaší záležitosti. Vyjádřete také svou vděčnost za jakékoliv připomínky. Pokud o věc nemají zájem, nesnažte se na ně příliš tvrdě tlačit. Je-li dotyčná „vlivná osoba“ příliš zaneprázdněná, zeptejte se, zda by bylo vhodné a možné setkat se místo toho s jejím asistentem. Praktický typ – pokud chcete někoho kontaktovat telefonicky, vyberte si čas, kdy je nejpravděpodobnější, že nebude zaneprázdněný. (Většinou na začátku dne, brzy po obědě a ke konci pracovní doby).

Když voláte, buďte připravený na eventualitu, že s vámi dotyčný bude skutečně chtít o věci okamžitě mluvit. Pokud se s vámi někdo nechce setkat, ale je přitom klíčovou osobou, promyslete si se spolupracovníky, jaký jiný postup vůči tomuto člověku zvolit.

Mějte pozitivní přístup k tomu, co se stalo, ale nebojte se problém jasně pojmenovat. Co chce druhá strana abyste říkali a můžete to říci? Co by od vás neradi slyšeli (tj. možná mají odlišný názor na potraty a homosexualitu, ale na toto téma se nechystáte vůbec mluvit)? Můžete vysvětlit své stanovisko bez toho, že se dotknete těchto témat?

Mějte na mysli charakter dotyčného člověka a u politiků jejich stranickou příslušnost. Přizpůsobte tomu váš přístup, aniž byste se ovšem řídili příliš mnoha nepodloženými předpoklady. Neuchylujte se k pouhé kritice. Nikdy v negativních vyjádřeních nebudte osobní. Vždycky hledejte způsob, jak znít pozitivně, jak povzbudit a vyjádřit vděčnost (ovšem bez pochlebování a patolízalství). Nejednáte-li přímo s křesťany, kteří věří Bibli, necitujte Písmo a neužívejte křesťanskou mluvu. (Vaše názory jsou založeny na Písmu, ale k efektivní komunikaci je třeba mluvit jazykem druhé strany.)

Pokud se zdá, že nedosáhnete shody, dobře si promyslete, jak daleko zajít. Nebylo by lepší shodnout se ve vší slušnosti na tom, že shoda není možná? Je to pravděpodobně jediná a poslední příležitost s dotyčným člověkem mluvit? Věříte, že je ještě šance druhou stranu přesvědčit, pokud budete ve svém úsilí pokračovat? A má ještě smysl pokračovat, pokud si nejste jistí,

že s vámi druhá strana ještě chce mluvit? Možná budete chtít s dotyčným člověkem mluvit v budoucnosti o něčem jiném, takže bude lepší „netlačit nyní na pilu“ a riskovat, že z vás budou otrávení.

Buďte připraveni na to, že s vámi budou souhlasit. Co chcete, aby ve věci udělali? Buďte připraveni přednést konkrétní návrhy, které jsou v jejich silách a pravomoci (promluvit s kolegy, napsat ministrovi žádost o finanční podporu na odstranění ekologických škod, prověřit stížnosti na špatné policejní zacházení a zpětně vás informovat o výsledcích, atd.).

Někteří profesionálové se v problematice dobře orientují, ale jiní nikoli. Buďte proto připraveni shrnout základní body, nebo rychle přejít k rozvinutým argumentům.

Je dobré vědět, v čem se v současnosti dotyčná osoba angažuje, je-li pod tlakem nebo jestli se jí nedávno podařilo dosáhnout nějakého úspěchu. Pak se můžete například zeptat „jak pokračuje práce na X“, nebo poblahopřát k vykonané práci, atd. Měli byste si všimnout témat a událostí, které se jim pravděpodobně honí hlavou a umět na ně reagovat.

Pokud druhá strana během setkání čte z dokumentů, které jste neměli k dispozici, je přípustné ji požádat zda byste do nich mohli nahlédnout nebo si pořídit kopii.

Pokud někdo řekne, že je něco důvěrné, tak to je to důvěrné *absolutně*. Jde-li o přítele a vás napadl někdo další, komu důvěřujete a chtěli byste s ním věc probrat, zvažte možnost požádat k tomu o svolení, ale řekněte jasně, že o věci nebudete mluvit pokud je nedostanete. Poděkujte za projevenou důvěru. (Nikdy netlačte lidi k tomu, aby porušili profesionální čest a pravidla a vyzradili vám informaci, kterou by sdělovat neměli. Pokud tak ochotně učiní, je to jejich volba a mají k tomu své důvody. Ať už je to jakkoli lákavé, neměli bychom se k podobným praktikám uchýlovat.)

Všímejte si času na hodinkách. Nikdy nevíte, kdy s vámi budou chtít schůzku ukončit. Reagujte na to, když je vám naznačeno, že je čas odejít. Někdy je příhodné zeptat se předem, kolik času vám mohou věnovat, ale ne vždy. Představte si, že máte 15 minut a buďte vděční za jakýkoli čas navíc. Je proto nutné držet se věci, aby vám nevypršel čas dříve, než řeknete to základní. Buďte připraveni shrnout problém, váš postoj a to, co od dotyčného chcete během tří minut - pokud se stane, že o to budete požádáni.

Nakonec nezapomeňte za schůzku poděkovat. Po schůzce si o ní co nejdříve sepište co nejúplnější poznámky. Co jste se dozvěděli nebo naučili? Promyslete si nové otázky nebo kroky. Měli byste zůstat v kontaktu? Jak? Bude třeba pozměnit své argumenty nebo cíle? Koho bude dobré o výsledcích schůzky informovat (s vědomím toho, o čem nesmíte mluvit nebo o čem by to nebylo vhodné). Vždy buďte diskrétní a 100% důvěryhodní. Možná budete psát mnoha lidem a s mnoha lidmi se scházet. Udržujte si přehledné záznamy, kdo od vás co obdržel, kdo co řekl atd. promyslete si další krok vaší strategie.

Buďte připraveni na úspěch i neúspěch. Buďte připraveni na kritiku. Buďte připraveni na to, že bude Bůh jednat.

Obsah

Hodnoty a motivace	1
Několik obecných principů	1
Rozhodnutí co dělat	1
Město / sousedství	2
Sbor ve městě	2
Sociální angažovanost v praxi	2
Vliv na hodnoty města - „politika“	3
Získávat přátele	3
Vztahy s veřejností (PR)	4
Systematické působení na věci veřejné – pro sbory, které se cítí povolány pracovat na změnách v socio-politické oblasti	4
Monitoring a analýza (pozorovat a učit se)	4
Vliv	5
Možnosti jak působit na veřejnou sféru	7
Jak jednat s lidmi	8